

ความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร
สถานศึกษา ที่มีต่อผลลัพธ์ทางการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

*The Linear Structure Relation of Strategic Leadership of
School Administrators Affecting on Educational Outcomes of
Basic Education Schools in the Northeastern Part of Thailand.*

สุวิทย์ ศรีกระโทก*

E-mail : krupuy@msn.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษา 1) ระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 2) ระดับผลลัพธ์ทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 3) ความสัมพันธ์ของตัวแปรภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ การบริหารเชิงกลยุทธ์ ภาวะผู้นำการมีส่วนร่วม การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง พฤติกรรมการสอนของครู และพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนที่มีต่อผลลัพธ์ทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และ 4) ลักษณะความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อผลลัพธ์ทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประชากร ได้แก่สถานศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ สถานศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ปีการศึกษา 2553 จำนวน 327 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลการวิจัยประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตัวแปรที่ศึกษา ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลลัพธ์ทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย การเป็นคนดี การเป็นคนเก่ง และการเป็นอยู่อย่างมีความสุข ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ การบริหารเชิงกลยุทธ์ ภาวะผู้นำการมีส่วนร่วม การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง พฤติกรรมการสอนของครู และพฤติกรรมการเรียนของนักเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า มีค่าดัชนีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ตั้งแต่ 0.85 ถึง 0.94 และค่าความเชื่อมั่น ตั้งแต่ 0.83 ถึง 0.94 การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรม SPSS สำหรับสถิติพื้นฐาน และการหาความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้น

ผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อยู่ในระดับมาก
2. ระดับผลลัพธ์ทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนรายด้าน พบว่า ด้านการเป็นอยู่อย่างมีความสุข การเป็นคนดี อยู่ในระดับมาก และการเป็นคนเก่ง อยู่ในระดับต่ำ
3. พฤติกรรมการเรียนของนักเรียนมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อผลลัพธ์ทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

* นักศึกษาระดับปริญญาเอก สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล

4. ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ การบริหารเชิงกลยุทธ์ และภาวะผู้นำการมีส่วนร่วมของผู้บริหาร มีอิทธิพลทางอ้อม และโดยรวมเชิงบวก ต่อผลลัพธ์ทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

5. แบบจำลองความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงสาเหตุของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารที่มีต่อผลลัพธ์ทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความสอดคล้อง และกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์, ผลลัพธ์ทางการศึกษา

Abstract

The objectives of this research were to study: 1) the level of strategic leadership of the school administrators, 2) the level of educational outcomes of the basic educational schools, 3) the causal relation of the strategic leadership, strategic administration, participative leadership, parental participation, teachers' pedagogical behaviors, and also students' learning behaviors as independent variables of the school administrators affecting on educational outcomes of basic educational schools within northeastern part, and 4) the relative characteristics of relation of the linear structure equation of strategic leadership of school administrators affecting on educational outcomes of basic education schools in the part as such. The samples used in this research were 327 schools in the lower northeastern part of Thailand in B.E. 2553. The informants in this research were school administrators, teachers, and the Matthayomsuksa three students. The variables used in this study were the basic educational outcomes as the dependent variables, and strategic leadership, strategic administration, participative leadership, parental participation, teachers' pedagogical behaviors, and also students' learning behaviors as independent variables. The questionnaires used in this research were the 5 rating scales with the content validity between 0.85-0.94 and reliability at 0.83-0.94. In this case, the SPSS program for the basic statistics and for finding the linear structure relation.

The findings of this research were as follows:

1. The strategic leadership of the basic educational schools administrators was high level.
2. The educational outcomes of the basic educational schools were moderate level. If considering each of items of factors to: the live a happy life and being an elite man in high level, and to be good citizen in the low level.
3. Variables as effecting to the educational outcomes were to students' learning behaviors strategic directly affecting in the most positive.
4. Strategic leadership, strategic administration and participative leadership of school administrator indirectly affecting in the positive level to the educational outcomes.

5. A simulator model of multiple correlation of administrator strategic leadership affecting the educational outcomes of the lower northeastern part is consistent and congruent with the empirical data.

Key words : Strategy Leadership, Education Outcomes

ความเป็นมาและความสำคัญ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 พ.ศ. 2550-2554 มียุทธศาสตร์สำคัญในการพัฒนาคุณภาพคนและสังคมไทย ให้เป็นสังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนให้มีคุณธรรมนำความรู้ เกิดภูมิคุ้มกัน การเสริมสร้างสุขภาวะคนไทยให้มีสุขภาพแข็งแรงทั้งกายและใจ และอยู่ในสภาพแวดล้อมที่น่าอยู่ เสริมสร้างคนไทยให้อยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างสันติสุข (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2551) การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) มุ่งเน้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงคุณภาพคนไทย ครู สถานศึกษา แหล่งเรียนรู้ และระบบบริหารจัดการ ที่มุ่งหวังพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุข ประกอบกับสถานะการศึกษาไทย ปี 50/51 คุณภาพการศึกษา เฉลี่ยทั้งประเทศ เมื่อเทียบกับประเทศพัฒนาอุตสาหกรรม ไม่ว่าจะเป็นการประเมินความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ การประยุกต์ใช้ และผลสัมฤทธิ์ระดับชาติ อยู่ในเกณฑ์ต่ำ (วิทยากร เชียงกุล, 2552) สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ร่วมกับองค์กรความร่วมมือ และพัฒนาทางเศรษฐกิจ (Organization for Economic Cooperation and Development: OECD) ได้ดำเนินโครงการประเมินผลนักเรียนนานาชาติ (Program for International Student Assessment: PISA) พบว่า เด็กไทยมีความสามารถด้านการอ่าน คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ต่ำกว่าเด็กในกลุ่ม OECD มาก นอกจากนี้ สถาบันไอเอ็มดี (International Institute for Management

Development: IMD) จัดอันดับสมรรถนะ จากทั้งสิ้น 52 ประเทศ ปี 2548 ประเทศไทย อยู่อันดับที่ 46 ปี 2550 อยู่อันดับที่ 43 และในปี 2551 อยู่อันดับที่ 47 อีกทั้งมีระบบการศึกษาที่ตอบสนองความสามารถในการแข่งขันในอันดับที่ 24 ในปี 2552 ด้านสมาคมนานาชาติเพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา (The International Association for Evaluation of Educational Achievement: IEA) ได้ศึกษาแนวโน้มของการศึกษาคณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ (Trends in International Mathematics and Science Study: TIMSS 2007) โดยประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างปี 2547-2551 มีสมาชิกเข้าร่วม 49 ประเทศ คะแนนเฉลี่ยนานาชาติกำหนดไว้ที่ 500 คะแนน สรุปผลประเทศไทย คือ วิชาคณิตศาสตร์ อยู่อันดับที่ 29 วิชาวิทยาศาสตร์ อยู่อันดับที่ 21 และเมื่อเปรียบเทียบกับผลการประเมินโครงการ TIMSS 1999 คะแนนลดลงทั้งสองวิชา คือ วิชาคณิตศาสตร์ จาก 467 คะแนน เหลือ 441 คะแนน และวิชาวิทยาศาสตร์ จาก 482 คะแนน เหลือ 471 คะแนน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2552)

การเปลี่ยนแปลงทางสังคมปัจจุบันและอนาคต ที่มุ่งไปสู่ยุคแห่งสังคมข้อมูลข่าวสารมากขึ้น (Information Society) ซึ่งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวเป็นผลสืบเนื่องมาจากสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนไป (Environmental Changes) ทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ประกอบกับความ

ก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ทำให้การเคลื่อนย้ายข้อมูลข่าวสาร เงินทุน สินค้า และคน กระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของผู้คนอย่างกว้างขวาง และรวดเร็ว จึงเป็นแรงกดดันให้ภาครัฐมีการปรับตัว ทบทวนบทบาทหน้าที่ และปรับกระบวนการบริหารแนวใหม่ (เสนห์ จุ้ยโต, 2548) ผู้บริหารสถานศึกษา เป็นบุคคลากรหลักที่สำคัญ ต้องเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ มีสมรรถนะ และมีคุณธรรมจริยธรรม เป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญยิ่งในการปฏิรูปสถานศึกษา ภาวะผู้นำของผู้บริหาร จึงเป็นสิ่งสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จของสถานศึกษา ทำให้นักวิชาการได้รับการพัฒนา และมีขวัญกำลังใจในการทำงาน ส่งผลให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น (รุ่ง แก้วแดง, 2545; เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์, 2546; ชีระ รุญเจริญ, 2550)

ผู้นำหรือหัวหน้าทีมหรือหัวหน้าขององค์กร เป็นผู้ที่มีบารมี และสามารถตัดสินใจได้เป็นอย่างดี รวมทั้งสามารถกระตุ้นบุคคลอื่นให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ (ชัยเสฏฐ์ พรหมศรี, 2549) บทบาทของผู้นำโรงเรียน ในบทความ ชื่อ Role of the School Leader ประกอบด้วย 1) การนิยามความหมายของการเป็นผู้นำ 2) การมีจุดเน้นของการเป็นผู้นำทางวิชาการ 3) การเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง 4) การพัฒนาภาวะผู้นำที่ก่อให้เกิดความร่วมมือ 5) การเป็นศูนย์กลางแห่งคุณธรรม และ 6) การสนองตอบต่อภาวะของการเปลี่ยนแปลง (Lashway, 2003) ภาวะผู้นำหรือความเป็นผู้นำ (Leadership) คือ ความสามารถในการนำ การชักจูง หรือการใช้อิทธิพลบังคับผู้อื่น ให้ไปสู่ความสำเร็จ บรรลุเป้าหมายขององค์กร (ชัยเสฏฐ์ พรหมศรี, 2549; ศักดิ์ไทย สุรกิจบรร, 2549; ธวัช บุญยมติ, 2550; Owens, 200; DuBrin, 2007) การพัฒนาคุณภาพขององค์กร (Organization Development) การเปลี่ยนแปลง (Change) เป็นสิ่งท้าทายการทำงานของผู้นำ ผู้เป็นผู้นำนอกจากการเรียนรู้และพัฒนางานในสายอาชีพของตนแล้ว ผู้นำต้องมีการพัฒนาภาวะ

ผู้นำ (Leadership Development) และการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการบริหารของตน (Self Behavioral Management Change) ภาวะผู้นำย่อมมีความแตกต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับบริบท สภาพแวดล้อม วัฒนธรรม และความเชื่อ การนิยามและการให้คุณค่าของภาวะผู้นำที่แตกต่างกัน จะส่งผลต่อการนำแนวคิดในการวิเคราะห์องค์กร การกำหนดวิสัยทัศน์ การกำหนดแผนกลยุทธ์ และแผนการดำเนินงาน ตลอดจนแนวทางการปฏิบัติงานขององค์กร จึงเป็นที่มาของภาวะผู้นำอีกรูปแบบหนึ่ง เรียกว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ (Strategic leadership) และเป็นอีกมิติหนึ่งของภาวะผู้นำในปัจจุบัน ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ เป็นประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องกับผู้นำทางการศึกษา มักถูกมองข้ามเมื่อเปรียบเทียบกับ ภาวะผู้นำของผู้บริหารด้านอื่น (เอกรินทร์ สังข์ทอง, 2552; Boyd & Gove, 2005; Davies & Davies, 2006; DuBrin, 2007)

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
2. เพื่อศึกษาระดับผลลัพธ์ทางการศึกษา ด้านการเป็นคนดี การเป็นคนเก่ง และการเป็นอยู่อย่างมีความสุข ของนักเรียน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุปัจจัยตัวแปรภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับผลลัพธ์ทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
4. เพื่อศึกษาอิทธิพลความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อผลลัพธ์ทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

กรอบแนวคิดการวิจัย

ผู้วิจัยสังเคราะห์แนวคิด ภาวะผู้นำ (Kotter, 1996; Eacott, 2007) ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ (Davies & Davies, 2006; DuBrin, 2007) รูปแบบการวัดภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ 2PCO (รวีวรรณ กลิ่นหอม, 2550) และภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในมิติสังคมพหุวัฒนธรรม (เอกรินทร์ สังทอง, 2552) สรุปเป็นตัวแปรต้น ประกอบด้วย 1) การมีความคิดความเข้าใจในระดับสูง 2) ความสามารถในการรวบรวมข้อมูล กำหนดกลยุทธ์ 3) ความสามารถในการพยากรณ์และกำหนดอนาคต 4) การคิดเชิงกลยุทธ์ 5) ความสามารถในการกำหนดวิสัยทัศน์ และนำแนวคิดการประเมินคุณภาพการศึกษาของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) มาตรฐานการศึกษาชาติ ตามเจตนารมณ์ที่ระบุไว้ในแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ.2552-2559) และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545 โดยมุ่งพัฒนาคนไทยให้เป็นคนดี เก่งและมีความสุข เป็นตัวแปรตาม

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง การวิจัยครั้งนี้ใช้สถานศึกษาเป็นหน่วยสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล ประชากร คือ สถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนระดับช่วงชั้นที่ 3 ปีการศึกษา 2553 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 2,089 โรงเรียน กลุ่มตัวอย่าง คือ สถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนระดับช่วงชั้นที่ 3 ปีการศึกษา 2553 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970: 608) จำนวน 327 โรงเรียน เลือกแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Random Sampling) และผู้ตอบแบบสอบถาม เลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ได้แก่ ผู้บริหาร

สถานศึกษา ครูประจำชั้นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

เครื่องมือการวิจัย เป็นแบบสอบถามประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิคเอร์ท (Likert) แบ่งเป็น 5 ระดับ จำนวน 3 ฉบับ ฉบับที่ 1 สำหรับผู้บริหารเป็นผู้ตอบ ประกอบด้วย ตัวแปรด้านภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร การบริหารเชิงกลยุทธ์ ภาวะผู้นำการมีส่วนร่วม และการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียน ฉบับที่ 2 สำหรับครูผู้สอนเป็นผู้ตอบ ประกอบด้วยตัวแปรด้านผลลัพธ์ทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และพฤติกรรมการสอนของครู และฉบับที่ 3 สำหรับนักเรียนเป็นผู้ตอบ เป็นตัวแปรด้านพฤติกรรมการเรียนของนักเรียน ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity Index) มีค่าตั้งแต่ 0.85-0.94 และมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha-coefficient) ตั้งแต่ 0.83-0.94

การวิเคราะห์ข้อมูล 1) สถิติพื้นฐาน สำหรับการวิเคราะห์ ระดับผลลัพธ์ทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่าสัมประสิทธิ์ความแปรผัน (Coefficient of Variation) 2) การวิเคราะห์ข้อมูล เพื่ออธิบายความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ที่มีต่อผลลัพธ์ทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ใช้การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Coefficient of Correlations) และการวิเคราะห์การถดถอยพหุ (Multiple Regression Analysis) และ 3) การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาค่าอิทธิพลตัวแปร ที่ส่งผลกระทบต่อผลลัพธ์ทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ใช้การวิเคราะห์เส้นทาง (Path Analysis)

สรุปผลการวิจัย

1. ระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตาราง 1 ผลลัพธ์ทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์	$\bar{X}$	SD	CV	Min Max	Skew Kurt	ความหมาย ระดับคะแนน
1. การมีความคิดความเข้าใจในระดับสูง	4.29	.40	9.32	3.00 5.00	-.31 .02	มาก
2. ความสามารถในการรวบรวมข้อมูลมากำหนดกลยุทธ์	4.21	.43	10.21	3.00 5.00	-.03 -.23	มาก
3. ความสามารถในการพยากรณ์และกำหนดอนาคต	4.23	.42	9.93	3.00 5.00	-.20 .27	มาก
4. การมีความคิดเชิงกลยุทธ์	4.23	.44	10.40	2.80 5.00	-.11 -.04	มาก
5. ความสามารถในการกำหนดวิสัยทัศน์	4.31	.43	9.98	3.13 5.00	-.24 -.54	มาก
รวม	4.26	.36	8.45	3.20 5.00	-.04 -.20	มาก

จากตาราง 1 อธิบายได้ว่า ระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.26$) มีค่าเฉลี่ยระดับรายด้านของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ความสามารถในการกำหนดวิสัยทัศน์ ($\bar{X} = 4.31$) การมีความคิดความเข้าใจในระดับสูง ($\bar{X} = 4.29$) ความสามารถในการพยากรณ์และกำหนดอนาคต ($\bar{X} = 4.23$) การมี

ความคิดเชิงกลยุทธ์ ($\bar{X} = 4.23$) ความสามารถในการรวบรวมข้อมูลมากำหนดกลยุทธ์ ($\bar{X} = 4.21$) ความแปรปรวนโดยรวมค่อนข้างน้อย ($CV = 8.45$) รายด้านมีความแปรปรวนค่อนข้างน้อย ($CV = 9.32-10.40$) ความเบ้และความโด่งของตัวแปรทุกตัวมีการกระจายเป็นโค้งปกติ

2. ระดับผลลัพธ์ทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตาราง 2 ผลลัพธ์ทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผลลัพธ์ทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน	$\bar{X}$	SD	CV	Min Max	Skew Kurt	ความหมาย ระดับคะแนน
1. การเป็นคนดี	3.59	.56	15.60	2.20 5.00	.35 -.42	มาก
2. การเป็นคนเก่ง	2.35	.42	17.87	1.30 3.60	.28 -.14	ต่ำ
3. การเป็นอยู่อย่างมีความสุข	3.76	.57	15.16	2.00 5.00	-.09 -.09	มาก
รวม	3.23	.42	13.00	2.13 4.33	.22 -.11	ปานกลาง

จากตาราง 2 อธิบายได้ว่า ผลลัพธ์ทางการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.23$) และเมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการเป็นอยู่อย่างมีความสุขมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 3.76$) อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ การเป็นคนดี ($\bar{X} = 3.59$) อยู่ในระดับมาก และการเป็นคนเก่งมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X} = 2.35$)

อยู่ในระดับน้อย ตามลำดับ ความแปรปรวนโดยรวมปานกลาง ($CV = 13.00$) รายด้านค่อนข้างแปรปรวนมาก ($CV = 15.16-17.87$) ความเื้อ และความโด่งของตัวแปรทุกตัวมีการกระจายเป็นโค้งปกติ

3. ความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์กับผลลัพธ์ทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตาราง 3 ความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์กับผลลัพธ์ทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตัวแปร	SL	SM	PM	EP	TB	LB	EO
SL	1.000	.790**	.416**	.409**	.356**	.111*	.052
SM		1.000	.538**	.461**	.376**	.103	.108
PM			1.000	.593**	.360**	.149**	.254**
EP				1.000	.490**	.298**	.311**
TB					1.000	.492**	.421**
LB						1.000	.615**
EO							1.000

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 3 อธิบายได้ว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหพันธ์ระหว่างตัวแปร มีค่าตั้งแต่ 0.052 ถึง 0.790 โดยตัวแปรภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ (SL) กับการบริหารเชิงกลยุทธ์ (SM) มีค่าความสัมพันธ์สูงสุด เท่ากับ 0.790 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 รองลงมา คือ พฤติกรรมการเรียนของนักเรียน (LB) กับผลลัพธ์ทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน (EO) ภาวะผู้นำการมีส่วนร่วม (PM) กับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง (EP) ซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.615 และ 0.593 ตามลำดับ โดยมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ค่าสหพันธ์ระหว่างตัวแปรที่มีค่าต่ำสุด และไม่มีความสัมพันธ์ทางสถิติ ได้แก่ ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ (SL) กับผลลัพธ์

ทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน (EO) การบริหารเชิงกลยุทธ์ (SM) กับตัวแปรพฤติกรรมกรเรียนของนักเรียน (LB) และการบริหารเชิงกลยุทธ์ (SM) กับผลลัพธ์ทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน (EO) ซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.052, 0.103 และ 0.108 ตามลำดับ ส่วนตัวแปรภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ (SL) กับพฤติกรรมกรเรียนของนักเรียน (LB) มีค่าสหพันธ์เท่ากับ 0.111 และมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นอกนั้นมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

4. ค่าสถิติวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน (Stepwise Regression)

ตาราง 4 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

ที่	Model	R	R ²	R ² Change	SE _{est}	F
1	LB	0.615	0.378		0.332	189.975***
2	LB, PM	0.637	0.406	0.027	0.325	105.967***
3	LB, PM, SL	0.643	0.413	0.008	0.323	72.852***
4	LB, PM, SL, TB	0.653	0.426	0.013	0.320	57.378***

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

จากตาราง 4 อธิบายว่า ในขั้นที่ 1 เมื่อตัวแปรด้านพฤติกรรมการเรียนของนักเรียน (LB) เป็นตัวแปรพยากรณ์ ค่าอำนาจในการพยากรณ์ (R^2) เท่ากับ 0.378 ค่าความคลาดเคลื่อนในการพยากรณ์ เท่ากับ 0.332 ในขั้นที่ 2 เมื่อเพิ่มตัวพยากรณ์ด้านภาวะผู้นำการมีส่วนร่วม (PM) เข้าไปในสมการ ค่าอำนาจในการพยากรณ์ (R^2) เท่ากับ 0.406 เพิ่มขึ้นจากเดิม 0.027 ค่าความคลาดเคลื่อนในการพยากรณ์ เท่ากับ 0.325 ลดลงจากเดิม 0.007 ในขั้นที่ 3 เมื่อเพิ่มตัวแปรพยากรณ์ด้านภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ (SL) เข้าไปในสมการ ค่าอำนาจในการพยากรณ์ (R^2) เท่ากับ 0.413 เพิ่มขึ้นจากเดิม 0.008 ค่าความคลาดเคลื่อนในการพยากรณ์ เท่ากับ 0.323 ลดลงจากเดิม 0.002 ขั้นสุดท้ายคือขั้นที่ 4 เมื่อเพิ่มตัวแปรพยากรณ์ด้านพฤติกรรมการสอนของครู (TB) เข้าไปในสมการ ค่าอำนาจในการพยากรณ์ (R^2) เท่ากับ 0.426 เพิ่มขึ้นจากเดิม 0.013 ค่าความคลาดเคลื่อนในการพยากรณ์ เท่ากับ 0.320

ลดลงจากเดิม 0.003 และเมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าอำนาจการพยากรณ์เดิมกับค่าอำนาจการพยากรณ์ที่เพิ่มขึ้นในแต่ละขั้นตอน พบว่า ลักษณะการเพิ่มของอำนาจการพยากรณ์ และการลดลงของค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานจากเดิมในแต่ละขั้นตอนนี้มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 นอกจากนั้น เมื่อพิจารณาค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์แต่ละขั้นตอน ก็พบว่า มีค่าลดลงทุกชั้นแสดงว่า ตัวแปรพยากรณ์ทุกตัวที่เข้าสู่สมการพยากรณ์ร่วมกันพยากรณ์ผลลัพธ์ทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน (EO) ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

5. การวิเคราะห์ค่าสถิติความสอดคล้องของความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของตัวแปรที่ส่งผลต่อผลลัพธ์ทางการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา จากการปรับแก้ที่เหมาะสมที่สุดแล้ว

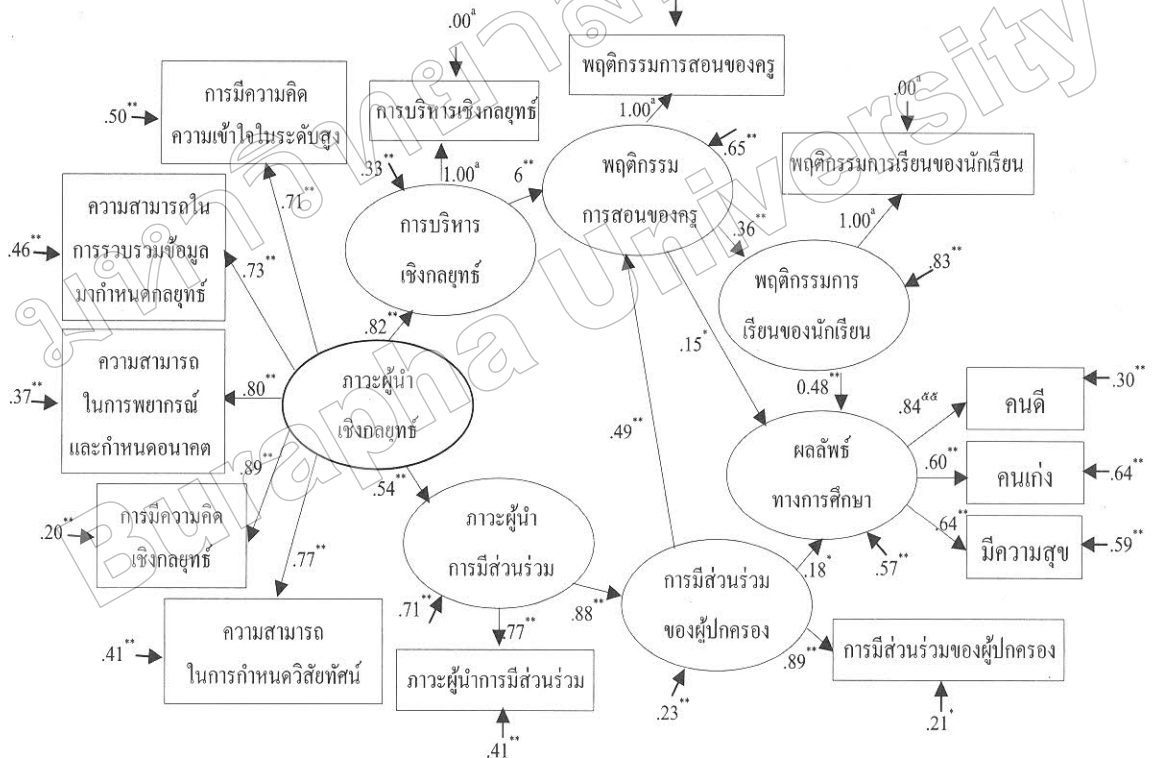
ตาราง 5 ความสอดคล้องของตัวแปรที่ส่งผลต่อผลลัพธ์ทางการศึกษา

ประเภทของสถิติ	ค่าสถิติ
1. ค่าไค-สแควร์ (Chi-square) ที่ $df = 43$	42.87
2. ระดับความน่าจะเป็น (Probability Level: Prob)	0.477
3. ดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (Goodness of Fit Index: GFI)	0.98
4. ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้ (Adjust Goodness of Fit Index: AGFI)	0.96
5. ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการประมาณค่า (Root Mean Square Error of Approximation: RMSEA)	0.00

จากตาราง 5 อธิบายได้ว่า ค่าอิทธิพล (Beta) และค่าสถิติความสอดคล้องของความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของตัวแปร ที่ส่งผลกระทบต่อผลลัพธ์ทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ปรับแก้แล้ว มีค่าไค-สแควร์ (Chi-square) ที่ $df = 43$ เท่ากับ 42.87 โดยไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ (Prob = 0.477) ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนมีค่าเท่ากับ 0.98 (GFI = 0.98) ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้มีค่าเท่ากับ 0.96 (AGFI = 0.96)

ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการประมาณค่ามีค่าเท่ากับ 0.00 (RMSEA = 0.00) แสดงว่า แบบจำลองความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของตัวแปรที่ส่งผลกระทบต่อผลลัพธ์ทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความกลมกลืนอย่างแท้จริงและสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์มากที่สุด 4. ค่าอิทธิพล (Beta) ค่าสถิติความสอดคล้องของความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของตัวแปรจากการปรับแก้ที่เหมาะสมแล้ว

ภาพประกอบ แบบจำลองความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของตัวแปรที่ส่งผลกระทบต่อผลลัพธ์ทางการศึกษา

6. การเปรียบเทียบค่าอิทธิพลความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของตัวแปร ที่ส่งผลกระทบต่อผลลัพธ์ทางการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา

ตาราง 6 อิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวม ของความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของตัวแปรที่ส่งผลกระทบต่อผลลัพธ์ทางการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา

ตัวแปรสาเหตุ	ตัวแปรที่เป็นผล																	
	EO			LB			TB			EP			PM			SM		
	DE	IE	TE	DE	IE	TE	DE	IE	TE	DE	IE	TE	DE	IE	TE	DE	IE	TE
LB	.48	-	.48	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
TB	.15	.17	.32	.36	-	.36	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
EP	.19	.15	.34	-	.17	.17	.49	-	.49	-	-	-	-	-	-	-	-	-
PM	-	0.3	.30	-	.15	.15	-	.43	.43	.88	-	.88	-	-	-	-	-	-
SM	-	.05	.05	-	.06	.06	.16	-	.16	-	-	-	-	-	-	-	-	-
SL	-	.20	.20	-	.13	.13	-	.37	.37	-	.48	.48	.54	-	.54	.82	-	.82

จากตาราง 6 อธิบายการมีอิทธิพลของตัวแปรต้นต่อตัวแปรตาม ได้ดังนี้

1. ตัวแปรต้นที่มีอิทธิพลต่อตัวแปรตาม ได้แก่ พฤติกรรมการเรียนของนักเรียน (LB) มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกมากที่สุด รองลงมาได้แก่ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง (EP) และพฤติกรรมการสอนของครู (TB) ภาวะผู้นำการมีส่วนร่วม (PM) มีอิทธิพลทางอ้อมเชิงบวกมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ (SL) พฤติกรรมการสอนของครู (TB) การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง (EP) และการบริหารเชิงกลยุทธ์ (SM) ตามลำดับ พฤติกรรมการเรียนของนักเรียน (LB) มีอิทธิพลโดยรวมเชิงบวกมากที่สุด รองลงมาได้แก่การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง (EP) พฤติกรรมการสอนของครู (TB) ภาวะผู้นำการมีส่วนร่วม (PM) การบริหารเชิงกลยุทธ์ (SM) และภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ (SL) ตามลำดับ
2. ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเรียนของนักเรียน (LB) ได้แก่ พฤติกรรมการสอนของครู (TB) มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวก การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง (EP) มีอิทธิพลทางอ้อมเชิงบวกมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ภาวะผู้นำการมีส่วนร่วม (PM) ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ (SL) และการบริหารเชิงกลยุทธ์ (SM) ตามลำดับ
3. ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการสอนของครู (TB) ได้แก่ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง (EP) มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกมากที่สุด รองลงมาได้แก่ การบริหารเชิงกลยุทธ์ (SM) ภาวะผู้นำการมีส่วนร่วม (PM) มีอิทธิพลทางอ้อมเชิงบวกมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ (SL) การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง (EP) มีอิทธิพลโดยรวมเชิงบวกมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ภาวะผู้นำการมีส่วนร่วม (PM) ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ (SL) และการบริหารเชิงกลยุทธ์ (SM) ตามลำดับ
4. ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง (EP) ได้แก่ การบริหารแบบมีส่วนร่วม (PM) มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวก ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ (SL) มีอิทธิพลทางอ้อมเชิงบวก ภาวะผู้นำการมีส่วนร่วม (PM) มี

อิทธิพลโดยรวมเชิงบวกมากที่สุด รองลงมา คือ ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ (SL)

5. ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อภาวะผู้นำการมีส่วนร่วม (PM) คือ ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ (SL) มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวก ทั้งทางตรงและโดยรวม

6. ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการบริหารเชิงกลยุทธ์ (SM) คือ ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ (SL) มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวก ทั้งทางตรงและโดยรวม

อภิปรายผล

1. ระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ นฤมล สุภาพทอง (2550) ได้ทำการวิจัย ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์แบบต่างๆ อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจกล่าวได้ว่า ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ขึ้นอยู่กับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นสำคัญ โดยเฉพาะภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ เช่นเดียวกับแนวคิดของ ดูบริน (DuBrin, 2007) ซึ่งกล่าวว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ เป็นภาวะการนำโดยกำหนดทิศทางและกระตุ้นสร้างแรงบันดาลใจให้แก่องค์กร ในการริเริ่มสร้างสรรค์สิ่งต่างๆ เพื่อให้องค์กรอยู่รอดและมีความก้าวหน้า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ เป็นภาวะผู้นำของผู้บริหารระดับสูง สอดคล้องกับงานวิจัย ของไลท์วูดและไรล์ (Leithwood & Riehl cited in Larry, Lashway, 2003) ได้ทำการสังเคราะห์เอกสารเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของอาจารย์ใหญ่ พบว่า ผู้นำสถานศึกษาส่วนใหญ่ที่ประสบความสำเร็จมักมีพฤติกรรมเชิงรุก (proactive) มีการพัฒนาและการบริหารแผนกลยุทธ์ เมื่อพิจารณาารายด้าน พบว่า ความ

สามารถในการกำหนดวิสัยทัศน์ ($\bar{X} = 4.31$) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด สอดคล้องกับ สมิทและเพียล์ (Smith & Piele, 2006) กล่าวว่า ผู้นำเชิงกลยุทธ์ คือ ผู้นำที่สามารถเลือกรูปแบบการบริหารงาน หรือ การแสดงออกถึงพฤติกรรมการบริหาร เพื่อให้ได้รับความร่วมมือจากผู้ใต้บังคับบัญชา ในการนำไปสู่เป้าหมายเดียวกัน

2. ระดับผลลัพธ์ทางการศึกษา ด้านการเป็นคนดี การเป็นคนเก่ง และกรเป็นอยู่อย่างมีความสุข ของนักเรียน อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการเป็นอยู่อย่างมีความสุข และการเป็นคนดี อยู่ในระดับปานกลาง ด้านการเป็นคนเก่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อยที่สุด สอดคล้องกับ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2552) ได้ติดตามผลการปฏิรูปการศึกษา ใน 9 ปี ที่ผ่านมา และผลการประเมินของ สมศ.ในรอบแรก มีสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำนวนมาก ที่ยังไม่ได้มาตรฐานตามเกณฑ์ด้านคุณภาพการเรียนรู้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะระบบการศึกษาไทยยังไม่เน้นการปลูกฝังคุณลักษณะด้านการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างจริงจัง แต่เน้นไปที่ผลสัมฤทธิ์ โดยขาดกระบวนการที่เป็นระบบอันจะนำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนอย่างแท้จริง ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับ มานะสินธุชยานนท์ (2550) พบว่า ระดับคุณภาพนักเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

3. แบบจำลองความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีต่อผลลัพธ์ทางการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่สร้างขึ้น มีกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ หมายความว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร มีอิทธิพล ต่อการกำหนดทิศทาง การสร้างแรงบันดาลใจ ตลอดจนการเป็นผู้นำ ผู้กำกับ ผู้ประสานงานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยผ่านกระบวนการบริหาร ทั้งการบริหารเชิงกลยุทธ์ และการบริหารแบบมีส่วนร่วม จนสามารถบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา คือ

ผลลัพธ์ทางการศึกษา สอดคล้องกับผลการศึกษาวิจัยของ เดวิสและเดวิส (Davies & Davies, 2006) พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารมีอิทธิพลต่อการพัฒนาคุณภาพขององค์กร ทั้งนี้เพราะผู้บริหารจำเป็นต้องวางแผนมีการวางแผนกลยุทธ์ อันเป็นกระบวนการบริหารในยุคปัจจุบัน และสอดคล้องกับ เนตร์พรรณณายาวิราช (2550) อธิบายว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์เป็นการบริหารในยุคปัจจุบันซึ่งทุกวงการ ใช้ในการดำเนินการหรือบริหารงาน เพื่อความอยู่รอดและความเจริญก้าวหน้า ขององค์กร ผู้บริหารจึงเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการบริหารเชิงกลยุทธ์ และต้องมีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์

4. อิทธิพลต่อผลลัพธ์ทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน คือ พฤติกรรมการเรียนของนักเรียน ซึ่งมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวก มากที่สุด เป็นเพราะพฤติกรรมการเรียนของนักเรียน เป็นลักษณะของการเรียนของนักเรียนที่แสดงออกให้เห็นถึงความกระตือรือร้น ความสนใจ ตั้งใจ ความสามารถ และวิธีการเรียนของนักเรียน ตลอดจนวิธีการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สุวัฒน์ วิวัฒนานนท์ (2548) และ จตุพงศ์ พัฒนากุล (2552) และอิทธิพลที่มีต่อผลลัพธ์ทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน อีกประการ คือ พฤติกรรมการสอนของครู อาจเป็นเพราะว่า ครูเป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของนักเรียนมากที่สุด ครูผู้สอนจะเป็นบุคคลที่มีความเข้าใจนักเรียนมากที่สุด ข้อค้นพบนี้สอดคล้องกับแนวคิดในการจัดการเรียนการสอนในปัจจุบัน ที่เน้นการมีกิจกรรมร่วมกัน หรือการมีปฏิสัมพันธ์ (Interaction) หรือการเป็นหุ้นส่วน (Partner) ระหว่างครูกับนักเรียน ครูผู้สอนมักจะทำให้นักเรียนเกิดความรู้สึกประทับใจในตัวครู อยากจะประพฤติปฏิบัติตาม ตามแนวคิด

ของ ชาญชัย อินทรประวัตติ (2553) และสอดคล้องกับ สุวัฒน์ วิวัฒนานนท์ (2548) พบว่า พฤติกรรมการสอนของครูอาจารย์ มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อผลสัมฤทธิ์ ต่อความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบของนักเรียน

ข้อเสนอแนะ

1. ผลการวิจัยที่พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์การบริหารเชิงกลยุทธ์ และภาวะผู้นำการมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จึงควรสนับสนุน ส่งเสริม และกำกับติดตาม ให้ผู้บริหารได้มีการบริหารสถานศึกษา โดยใช้กระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ ประกอบกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมอย่างแพร่หลาย

2. ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมการเรียนของนักเรียน มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวก ต่อผลลัพธ์ทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มากที่สุด รองลงมา ได้แก่ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง และพฤติกรรมการสอนของครู ต่อผลลัพธ์ทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนั้น ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องต้องคำนึงถึงการเอาใจใส่ดูแล และให้ความสำคัญต่อพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนอย่างเหมาะสม ตลอดจนการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียน และพฤติกรรมการสอนของครู

3. ผลการวิจัย พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์การบริหารเชิงกลยุทธ์ และภาวะผู้นำการมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา ไม่มีความสัมพันธ์และไม่มียิทธิพลโดยตรงต่อผลลัพธ์ทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ที่สนใจควรศึกษาถึงสาเหตุหรือองค์ประกอบของตัวแปรใดที่เป็นผลทำให้เกิดผลการวิจัย

เอกสารอ้างอิง

- จตุพงศ์ พัฒนากุล. (2552). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นโรงเรียนต้นแบบโรงเรียนในฝันในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วารสารการบริหารและพัฒนา. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ปีที่ 1 ฉบับที่ 3 หน้า 28-29.
- ชาญชัย อินทรประวัติ. (2553). หุ่นส่วนทางการศึกษา. เอกสารคำสอน [อัดสำเนา] คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล
- ชัยเสฏฐ์ พรหมศรี. (2549). ภาวะผู้นำองค์กรยุคใหม่. กรุงเทพฯ: เอ็กซ์เปอร์เน็ท.
- ธวัช บุญยมน. (2550). ภาวะผู้นำและการเปลี่ยนแปลง. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- ธีระ รุญเจริญ. (2550). ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษายุคปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ ฯ : ข้าวฟ่าง.
- มานะ สันธูชยานนท์. (2550). ปัจจัยส่งเสริมการจัดการศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพนักเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล.
- นฤมล สุภาทอง. (2550). ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2 วิทยานิพนธ์ ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- เนตรพัฒน์ ขาววิราช. (2550). ภาวะผู้นำ และผู้นำเชิงกลยุทธ์. กรุงเทพฯ: บริษัทเซ็นทรัลเอ็กซ์เพรส จำกัด.
- รวีวรรณ ถิ่นหอม. (2550). การพัฒนารูปแบบการวัดและเครื่องมือวัดภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้อำนวยการโรงเรียนเอกชนสายสามัญ. วารสารเซนจอห์น. ปีที่ 12 ฉบับที่ 12 หน้า 30-40.
- รุ่ง แก้วแดง. (2547). การบริหารฐานโรงเรียนในประเทศไทย. [CD-ROM]. กรุงเทพฯ ฯ : สภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- วิทยากร เชียงกุล. (2552). สถานะการศึกษาไทย ปี 50/51 ปัญหาความเสมอภาคและคุณภาพของการศึกษาไทย. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ ฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด วี.ที.ซี. คอมมิวนิเคชั่น.
- ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร. (2549). การแสวงหาและแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารมืออาชีพ : กรณีผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษา. กรุงเทพฯ ฯ : สุวีริยาสาส์น.
- สุวัฒน์ วิวัฒนานนท์. (2548). ปัจจัยเชิงพหุระดับที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล.
- เสน่ห์ จุย์โต. (2548). การบริหารนวัตกรรมแนวใหม่. สำนักวิชาการมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์. (2546). การประยุกต์ทฤษฎีการบริหารและการจัดองค์การในการบริหารการศึกษา. บรรยาย ณ ห้องเรียนปริญญาเอก มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล 24 มิถุนายน 2551.

- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2551). *กรอบทิศทางการพัฒนาการศึกษาในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) ที่สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545-2559)*. กรุงเทพฯ: บริษัท พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- _____. (2552). *สภาวะการณ์การศึกษาไทยในเวทีโลก พ.ศ. 2550*. กรุงเทพฯ: บริษัท พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- เอกรินทร์ สังข์ทอง. (2552). *ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในสังคมพหุวัฒนธรรม : การทบทวนแนวคิด ทฤษฎีและการปฏิบัติ*. วารสารศึกษาศาสตร์. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ปีที่ 20 ฉบับที่ 1 หน้า 1-16.
- Boyd, B, Finkelstein, S. & Gove, S.(2005). *How Advanced is the Strategy Paradigm? The Role of Particularism and Universalism in Shaping Research Outcomes*, *Strategic Management Journal*, Vol. 26 No. 9, pp. 14-54.
- Davies, B. & Davies, B.J.(2006). *Developing a Model for Strategic Leadership in School*. *Educational Management Administration and Leadership*. 34 (1), 121-139.
- DuBrin, J.A.(2007) *Leadership Research Finding, Practice and Skills*. 5th New York: Houghton Mifflin Co.
- Kotter, J. P.(2001). *What Leaders Really Do?* [Online]. Retrieved 21 December 2552, from <http://inwebjunction.org/c/documentlibrary/getfile?FolderId=4068858&name=DLFE-2080003.pdf>.
- Larry, Lashway.(2003). *Role of the School Leader*. [Online]. Retrieved 21 September 2552, from http://eric.uoregon.edu/trends_issues/rolelead/indeu.html.
- Owens.(2001). *Educational Psychology*, *University of Northern Colorado Journal of Cognition and Culture* 1, (4) 289-321.
- Scott, Eacott.(2008). *Strategy in Educational Leadership: in Search of Unity*. *Journal of Educational Administration*. 46, (3)353-375.
- Smith, S.C. & Piele, P.K.(2006). *School Leadership: Handbook for Excellence in Student Learning* (4 Eds.). Thousand Oaks, CA. Corwin Press.